

۱۴۰۵/۵/۳۷۵

دولت و ملت، همدلی و هم‌زبان

دکتر غلامحسین حیدری تفرشی

سهیل دادفر

سرشناسه	: حیدری تفرشی، غلامحسین، ۱۳۳۲ -
عنوان و نام پدیدآور	: دولت و ملت، همدلی و همزیانی/غلامحسین حیدری تفرشی، سهیل دادفر.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات حکمت و عرفان، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: ۲۴۵ ص. : ۵/۲۱×۱۲/۱۲ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۹۴۶۸۷-۸-۲
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: خامنه ای، سیدعلی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - - دیدگاه درباره همبستگی
موضوع	: خمینی، روح الله، رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۷۹ - ۱۳۶۸. - دیدگاه درباره همبستگی
موضوع	: همدلی - جنبه های مذهبی - اسلام
موضوع	: همبستگی - جنبه های سیاسی
موضوع	: مشارکت اجتماعی (اسلام)
موضوع	: همبستگی - ایران
شناسه افزوده	: دادفر، سهیل، ۱۳۷۲ -
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۲ ۹۵۹۲۴/۲۵۴/۲BP
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۶۵۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۱۵۸۲۰۸

نام کتاب: دولت و ملت، همدلی و همزیانی
 مؤلف: غلامحسین حیدری تفرشی، سهیل دادفر
 ناشر: حکمت و عرفان
 طراح جلد و صفحه آرا: رباب فریدی
 شمارگان: ۳۰۰ جلد
 نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۴
 چاپ و صحافی: مولانا
 قیمت: ۱۶۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۴۶۸۷-۸-۲ □ ISBN: 978-600-94687-8-2

انتشارات حکمت و عرفان

مرکز پخش: تهران، خیابان شهید مصطفی خمینی، کوچه شهید افشار، پلاک ۷

تلفن: ۰۹۱۲۱۴۳۳۶۶۷ و ۳۳۵۵۸۰۶۸

کلیه حقوق این اثر برای مؤلف محفوظ است.

فهرست مطالب

۱۳.....	سخن آغازین.....
۱۳.....	علل و زمینه ها و گذاری سال ها.....
۲۲.....	پیام نوروزی به مناسبت آغاز سال ۱۳۹۴.....
۲۶.....	بیانات در حرم مطهر رضوی در اولین روز سال ۱۳۹۴.....

فصل اول

۵۳.....	فصل اول: همدلی و همزبانی در آغوش های قرآنی.....
۵۳.....	الف) گزیده آیات همدلی و همزبانی.....
۵۷.....	ب) آیات و نکته ها.....
۵۷.....	۱. تمسک به ریسمان الهی.....
۵۹.....	۲. برادری مؤمنان.....
۶۰.....	برادری (اخوت).....
۶۳.....	حقوق برادری.....
۶۴.....	صلح و آشتی در قرآن.....
۶۷.....	۳. آشتی دادن مؤمنین.....
۶۸.....	۴. پرهیز از اهانت.....
۷۰.....	تمسخر دیگران.....

۵. سیمای یاران پیامبر..... ۷۳
- ویژگی‌های یاران پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله..... ۷۴
۶. اختلاف و سقوط..... ۷۶
۷. اختلاف و تهدید به عذاب الهی..... ۷۸
۸. دوستی اهل ایمان..... ۷۹
۹. دوری از شیطان..... ۸۱
- فصل ۵: همدلی در آموزه‌های روایی..... ۸۳
۱. به رحمت..... ۸۳
۲. ضرورت همدلی..... ۸۴
۳. نصرت الهی..... ۸۵
۴. یار واحد..... ۸۵
۵. راه سعادت..... ۸۶
۶. برادران صمیمی..... ۸۶
۷. اختلاف ظاهری و باطنی..... ۸۷
۸. سرانجام اختلاف..... ۸۸
۹. اختلاف و پیروزی باطل..... ۸۸
۱۰. سکوت جاهل..... ۸۹
۱۱. ریشه اختلاف..... ۹۰
۱۲. مؤمنان، پیکر واحد..... ۹۱
۱۳. عبرت از پیشینیان..... ۹۲
- نکته‌ها عوامل همدلی و پیوند..... ۹۳
- پی آمدهای همدلی و پیوند..... ۹۳
- عوامل اختلاف و تفرقه..... ۹۳
- پی آمدهای اختلاف و تفرقه..... ۹۳
۱۴. وقار اسلامی و پرهیز از اختلاف..... ۹۵

۹۶.....	۱۵. استحکام کارها.....
۹۷.....	۱۶. تعصب نابه جا و خروج از حلقه ایمان.....
۹۸.....	۱۷. بت پرستی و تفرقه.....
۹۹.....	۱۸. بالاترین اعمال.....
۹۹.....	۱۹. همیشه با جماعت.....
۱۰۰.....	۲۰. مرگ جاهل.....
۱۰۰.....	۲۱. رحمت الهی و همدلی.....
۱۰۰.....	۲۲. عاجزترین.....
۱۰۰.....	۲۳. امام علی علیه السلام از ره همدلی.....
۱۰۱.....	۲۴. دل های پراکنده و فراق تعداد.....
۱۰۱.....	۲۵. خصلت مؤمن.....
۱۰۳.....	فصل سوم: همدلی در سیره و روایات معصومین علیهم السلام
۱۰۳.....	رسول اکرم صلی الله علیه و آله و هم بستگی مسلمانان.....
۱۰۶.....	جلوگیری از تفرقه.....
۱۰۷.....	جلوگیری از اختلاف با مشارکت همگانی.....
۱۰۸.....	برخورد با قومیت گرایی.....
۱۰۸.....	وحدت در سیره عملی ائمه.....
۱۱۲.....	وحدت در سیره بزرگان.....
۱۱۳.....	حکایات تاریخی.....
۱۱۴.....	پی آمد قومیت گرایی.....
۱۱۴.....	دو هم کار از دو مذهب.....
۱۱۶.....	حق برادر مسلمان.....
۱۱۹.....	فصل چهارم: همدلی در سخنان امام خمینی ره و مقام معظم رهبری ره
۱۱۹.....	الف) گزیده ای از سخنان امام خمینی ره

- ۱۲۰ پیروزی مسلمانان
- ۱۲۱ تحول روحی
- ۱۲۱ رمز پیروزی
- ۱۲۱ دستور مهم
- ۱۲۱ دستور خدا
- ۱۲۲ همدلی در راه حق
- ۱۲۲ قرآن، محور وحدت
- ۱۲۳ کم خدا
- ۱۲۳ دست آورد پیامبران
- ۱۲۳ همای مسدود
- ۱۲۳ معصیت خدا
- ۱۲۳ حفظ اسلام
- ۱۲۴ رحمت الهی
- ۱۲۴ اخلاص و همدلی
- ۱۲۴ حقوق برابر
- ۱۲۴ رفع مشکلات
- ۱۲۴ بهره‌مند از اختلاف
- ۱۲۵ دشمن شناسی
- ۱۲۵ در سایه پرچم توحید
- ۱۲۶ پیروان قرآن
- ۱۲۶ حق اسلام
- ۱۲۶ ید واحد
- ۱۲۶ وظیفه همه
- ۱۲۷ وظیفه اهل قلم و بیان
- ۱۲۷ (ب) گزیده‌ای از سخنان مقام معظم رهبری

۱۲۸	پیامبر اعظم ﷺ محور وحدت
۱۲۹	تهاجم دشمن، اهمیت بیشتر
۱۲۹	تلاش‌های استکبار
۱۳۰	دست‌های مزدور و مذاهب اختراعی
۱۳۰	همدلی یعنی وحدت و هم‌کاری
۱۳۱	وحدت، اصلی اسلامی
۱۳۱	وحدت دشمن شکن
۱۳۲	اختلاف دشمنی شیطان‌ها
۱۳۲	ضرورت اختیار و پرهیز از اهانت
۱۳۳	وحدت و تکلیف شرعی
۱۳۳	یکی از چماق‌های دشمن
۱۳۳	سرانگشت دشمن!
۱۳۴	امروز می‌خواهند مردم را به بی‌اندیشی
۱۳۴	باید با این کار مقابله کرد
۱۳۵	گروه‌های جاهل نادان
۱۳۵	از کدام طایفه، کدام فرقه، کدام مذهب، کدام رده و کدام زبان هستید؟
۱۳۵	انقلاب شیعی یا اسلامی؟
۱۳۶	حقوق همشهری‌گری
۱۳۶	تمسک به حبل الله چگونه است؟
۱۳۷	تفرقه انگیزی؛ گناهی تاریخی
۱۳۸	پیوند برادری میان امت اسلامی

بخش دوم

۱۴۱	فصل اول: اصول حاکم بر روابط ملت و دولت در حکومت اسلامی
۱۴۲	الف) اختصاص حاکمیت حقیقی به خداوند

- ب) ولایت الهی و تفویض آن به نمایندگان خاص ۱۴۳
- ج) امانت بودن حکومت در دست حاکمان ۱۴۴
- د) برابری همه انسان‌ها در برابر خداوند ۱۴۵
- ه) سفارش به حق و سفارش به صبر ۱۴۶
- و) تقواییشگی در همه مسائل ۱۴۷
- ز) دوری از وسوسه‌های شیطانی ۱۴۸
- ح) -الت در حکومت و ظلم‌ستیزی ۱۴۹
- ط) پذیرفتن ولایت ظالمان ۱۵۱
- ی) پرهیز از دوستی با دشمنان ۱۵۲
- ک) امر به معروف و نهی از منکر ۱۵۴
- ل) مشورت در همه امور ۱۵۶
- م) دوستی میان مؤمنان ۱۵۸
- ن) برادری ایمانی ۱۵۸
- س) وحدت و جنگ زدن به ریسای بهی ۱۵۹
- ع) مسئولیت همگانی ۱۶۱

فصل دوم: عوامل کاهش همدلی و همزیانی ۱۶۳

- الف) از سوی دولت ۱۶۳
- یک - پیروی از خواهش‌های نفسانی ۱۶۴
- دو - خیانت ۱۶۵
- سه - ناتوانی کارگزاران حکومت ۱۶۶
- چهار - استبداد و خودکامگی ۱۶۷
- پنج - کوتاهی زمامداران در انجام وظایف و پرداختن به کارهای غیر ضروری ۱۶۸
- شش - جاه‌طلبی و برتری‌جویی ۱۶۹
- هفت - جایگزینی روابط به جای ضوابط ۱۷۱
- هشت - فاصله گرفتن از مردم ۱۷۲

۱۷۴	نه - دنیازدگی و رفاه‌طلبی
۱۷۴	ده - تجمل‌گرایی
۱۷۵	یازده - قدرت‌طلبی
۱۷۷	دوازده - امتیازخواهی
۱۷۷	ب) از سوی ملت
۱۷۸	یک - دینی‌های بیجا نسبت به کارگزاران دولت
۱۷۹	دو - شایعه‌سازی
۱۸۰	سه - تهمت و افترا به کارگزاران دولت
۱۸۱	چهار - تعصب و قوم‌گرایی
۱۸۲	پنج - بی‌عرفی و بی‌فاویتی
۱۸۴	شش - فاش کردن عیب
۳۱۷	فصل سوم: راهکارهای افزایش همدلی و همزیانی
۳۱۷	الف) از سوی دولت
۳۱۸	یک - گذشت و نرمش با مردم
۳۱۹	دو - زمینه‌سازی برای افزایش آگاهی مردم
۳۲۰	سه - افزایش شرح صدر
۳۲۰	چهار - صداقت با مردم
۳۲۲	پنج - اعتمادسازی
۳۲۲	شش - مشورت‌خواهی از مردم
۳۲۳	هفت - شفاف‌سازی
۳۲۴	هشت - ملاقات آسان مردم با کارگزاران دولت
۳۲۴	نه - خشنودی خاطر مردم
۳۲۵	ده - امانت‌داری
۳۲۵	یازده - رعایت انصاف
۳۲۶	دوازده - بهره‌گیری از همه امکانات و ظرفیت‌ها

- سیزده - حفظ دین و ارزش‌های صالح میان مردم و مبارزه با بدعت‌ها ۳۲۷
- چهارده - توجه به نیازهای مردم و خدمت صادقانه و بی‌منت مسئولان به آنان ۳۲۸
- پانزده - نظارت دقیق بر امور اقتصادی ۳۲۹
- شانزده - مردم‌دوستی و تبعیض نگذاشتن میان اقلیت‌های مذهبی ۳۲۹
- هفده - وفای به عهد ۳۳۰
- هیجده - مبارزه با افزون‌طلبان و سودجویان ۳۳۱
- وزده - توجه ویژه به نیازمندان ۳۳۲
- بیست - تلاش برای حل بهتر مشکلات مردم ۳۳۳
- ب) از سوی ملت ۳۳۴
- یک - مشارکت در امور اجتماعی مهم و حساس ۳۳۴
- دو - تعاون و همکاری ۳۳۶
- سه - انتقاد سازنده ۳۳۶
- چهار - خیرخواهی درباره مسئولان ۳۳۷
- پنج - افزایش آگاهی در مسکن، مأمور و اظهار نظر (بصیرت‌افزایی) ۳۳۸
- شش - برخورد و قضاوت خردمندانه ۳۳۹
- هفت - رعایت حقوق متقابل ۳۴۰
- هشت - افزایش آستانه تحمل، به ویژه در مشکلات ۳۴۱
- نه - تلاش برای آبادانی و رونق تولید ۳۴۱
- کتابنامه ۳۴۳

سخن آغازین

علل و زمینه نام گذاری سال‌ها

آغاز سال جدید در کشور ایران همراه خود پیام‌ها، تبریک‌ها و سنت‌های خاص خود را در طول تاریخ داشته است. همزمان با پیروزی انقلاب اسلامی، رهبران و مسئولان کشورمان پیام‌هایی را در آغاز سال نو مطرح و ارائه می‌کردند. پیام‌های امام خمینی (ره) در آغاز سال‌ها راهگشا و جهت‌بخش بوده است.

در دوران رهبری آیت‌الله العظمی امام خامنه‌ای (مد ظله العالی) — نیز چنین سنتی تداوم یافت. در دهه نخست رهبری معظم له ۱۳۶۸ — ۱۳۷۸ محورهای جهت‌بخش سال، بیشتر در متن پیام نوروزی ایشان منعکس می‌شد و در این دوران، سال‌ها نام خاصی نداشتند. اما نام‌گذاری رسمی سال‌ها در جمهوری اسلامی ایران نخستین بار از سوی مقام معظم رهبری در پیام نوروزی سال ۱۳۷۸ رخ داد. ایشان عنوانی را برای آن سال انتخاب کرد و پس از آن این نام‌گذاری به شکل یک سنت همه‌ساله تکرار می‌شود. بی‌شک این نام‌گذاری‌ها بر اساس اصل ۱۱۰ قانون اساسی جمهوری

اسلامی ایران در راستای وظایف و اختیارات رهبری در تدوین سیاست‌های کلان نظام اسلامی انجام می‌شود که نوعی اعتلای فرهنگ عمومی جامعه است. به طور طبیعی چنین نام‌گذاری‌هایی در راستای تحقق اهداف بلند و متعالی انقلاب اسلامی است که با درایت، دقت و ظرافت بالایی صورت می‌گیرد.

به کمک نام‌گذاری هر سال با شرایط و زمینه‌های آن، پیوند مستقیمی دارد و راه‌های عمل است. به نظر می‌رسد آنچه سبب می‌شود رهبری برای هر سال نام خاصی بگذارد، بایسته‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی، در ابعاد فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی، غیره است. به تعبیر مقام معظم رهبری «این شعارها، نه فقط یک امر نمایشی است و نه همین جووری است که ما خیال کنیم در این سال، این شعار همه مشکلات کشور را حل خواهد کرد؛ نه، این تشریفاتی نیست، نمایشی نیست؛ این خط، منشور، پایه ما نشان می‌دهد» (بیانات مقام معظم رهبری، ۱۳۸۹/۱/۱). بر اساس اظهار نظر غلامعلی حداد عادل، مشاور عالی مقام معظم رهبری، فلسفه این کار جلد به جلد، قدم به قدم به یک ارزش خاص و همین طور در نقطه مقابل آن به یک مشکل است. بر این اساس، رهبری معظم انقلاب با اطلاعات و گزارش‌هایی که از کشور در دریافت می‌کند و بررسی برخی پارامترهای اجتماعی، دینی و فرهنگی دیگر، مردم را به یک موضوع توجه می‌دهد» (حدادعادل، ۱۳۹۱).

گذری بر فهرست نام‌گذاری رسمی سال‌ها، نشانه تأکیدهای مناسب بر تحول‌های داخلی و جهانی است. تا سال ۱۳۷۸ که نقطه عطفی در نام‌گذاری سال‌ها از سوی رهبری بود، سال‌ها را بیشتر درباره موضوع‌های اخلاقی

نام گذاری می کردند. موضوع هایی همچون پرهیز از اسراف، وجدان کاری، پایداری در مواضع اسلامی انقلابی. ایشان سال ۱۳۶۹ را تأکید بر «تحول درونی و اصلاح امور» بیان کردند؛ سالی که نخستین عید ایران اسلامی به رهبری حضرت آیت الله خامنه ای بود. همچنین رهبر معظم انقلاب سال ۱۳۷۰ را تأکید بر «صبح روشنی»، سال ۱۳۷۱ را تأکید بر «تحکیم معنویت»، سال ۱۳۷۲ را تأکید بر «عدالت اجتماعی»، سال ۱۳۷۳ را تأکید بر «صرفه جویی»، سال ۱۳۷۴ را تأکید بر «وجدان کاری، انضباط اجتماعی، انضباط اقتصادی»، سال ۱۳۷۵ را تأکید بر «صرفه جویی، پرهیز از اسراف و حفظ ثروت و منابع عمومی کشور»، سال ۱۳۷۶ را تأکید بر «توجه به معنویات و فضایل اخلاقی» و سال ۱۳۷۷ را تأکید بر «صرفه جویی و پرهیز از اسراف، قناعت و پایداری بر مواضع اسلامی و انقلابی» اعلام کردند.

عناوین رسمی سال ها پس از ۱۳۷۸ کنون عبارتند از:

سال ۱۳۷۸: «امام خمینی قدس سره»؛

سال ۱۳۷۹: «امام امیرالمؤمنین، علی بن ابی طالب علیهما السلام»؛

سال ۱۳۸۰: «اقتدار ملی و اشتغال آفرینی»؛

سال ۱۳۸۱: «عزت و افتخار حسینی»؛

سال ۱۳۸۲: «نهضت خدمت گذاری»؛

سال ۱۳۸۳: «پاسخ گویی سه قوه به ملت ایران»؛

سال ۱۳۸۴: «همبستگی ملی و مشارکت عمومی»؛

سال ۱۳۸۵: «پیامبر اعظم ﷺ»؛

سال ۱۳۸۶: «اتحاد ملی و انسجام اسلامی»؛

سال ۱۳۸۷: «نوآوری و شکوفایی»؛

سال ۱۳۸۸: «اصلاح الگوی مصرف»؛

سال ۱۳۸۹: «همت مضاعف و کار مضاعف»؛

سال ۱۳۹۰: «جهادی اقتصادی»؛

سال ۱۳۹۱: «تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی»؛

سال ۱۳۹۲: «حماسه سیاسی و حماسه اقتصادی»؛

سال ۱۳۹۳: «اقتصاد و فرهنگ، با عزم ملی و مدیریت جهادی».

برخی از این نامگذاری‌ها بر اساس نیازهای اجتماعی - اقتصادی است. از آن جمله می‌توان به اصلاح الگوی مصرف، همت مضاعف؛ کار مضاعف و تشویق به جلوگیری از اسراف اشاره کرد. برخی دیگر به موارد جهانی مربوط است. مانند سال ۱۳۸۵ که در پی هانت به ساحت مقدس آن بزرگوار به نام پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله نام‌گذاری شد. در کنار موارد فرهنگی و مذهبی مربوط است، همچون سال‌های امام علی علیه السلام و امام حسین علیه السلام. دسته دیگری نیز بر بعد سیاسی تمرکز داشته است. مانند حماسه سیاسی و حماسه اقتصادی. دسته‌ای نیز درباره امور داخلی کشور است. برای این مورد نیز می‌توان به نام‌گذاری چند سال با عناوین اتحاد ملی، راست‌ام اسلامی، پاسخگویی مسئولان و... اشاره داشت. به نظر می‌رسد نام‌گذاری سال ۱۳۹۳ شمسی نیز در راستای توجه مقام معظم رهبری به وضعیت داخلی کشور در ارتباط با شرایط جهانی بوده است.

علت نام‌گذاری سال ۱۳۹۴ با عنوان «دولت و ملت؛ همدلی و همزبانی»

باید علل و فلسفه نام‌گذاری سال ۱۳۹۴ را در متن سخنرانی مقام معظم

رهبری جست‌وجو کرد که در نخستین روز سال در حرم علی بن موسی الرضا (علیه السلام) بیان کردند. برخی علل مهم در نام‌گذاری سال را می‌توان در محورهای زیر دنبال کرد.

(الف) بی‌گیری اهداف انقلاب اسلامی و تمدن‌سازی اسلامی

دوران تزئید انقلاب اسلامی، نویدبخش حیات جدیدی در راستای بیداری اسلامی در جهان معاصر است. پیشتر مقام معظم رهبری مراحل تمدن‌سازی به شیوه‌ها و مختصات را از سال ۱۳۸۰ مطرح کردند، اما در سال ۱۳۹۰ در جمع دانشجویان و دانش‌آموزان گامی بزرگ برداشتند و اهداف انقلاب اسلامی را در پنج مرحله شرح دادند. این ف. آیند عبارت است از:

(الف) انقلاب اسلامی: منظور از انقلاب، در این مرحله حرکت انقلابی است و نه آن معنا از انقلاب اسلامی که در همه مراحل می‌شود. به عبارتی، مقصود از انقلاب اسلامی همان حرکت انقلابی و جنبش انقلابی است که نظام فاسد را سرنگون می‌کند و زمینه را برای ایجاد نظام جدید آماده، فراهم می‌سازد (مقام معظم رهبری، ۱۳۹۰/۷/۲۴).

(ب) نظام اسلامی: هویتی کلی است که تعریف مشخصی دارد و مردم آن را انتخاب می‌کنند. این هویت کلی جمهوری اسلامی است و در آن، مردم‌سالاری از اسلام گرفته شده است و با ارزش‌های اسلامی همراه است (مقام معظم رهبری، ۱۳۹۰/۷/۲۴).

(ج) دولت اسلامی: دولت به معنای مجموعه کارگزاران حکومت، نه هیئت وزیران (همان، ۱۳۸۰/۹/۲۱).